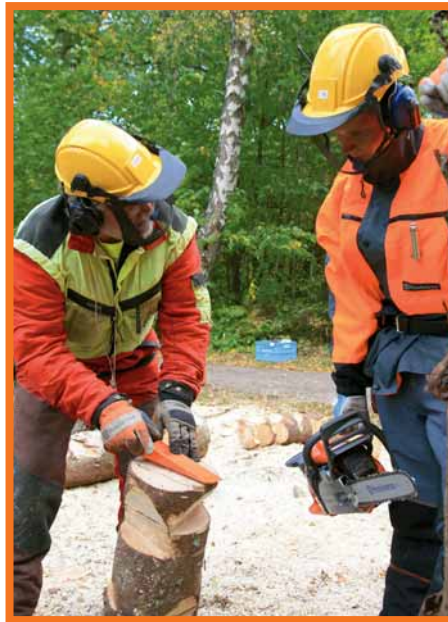

Dan Ärleskog rengör motorsågen.

Jalle Carlsson instruerar Jimmy Daniels-son om fäll- och riktskår.

Hampus Konradsson fyller tanken.

Eleverna som läser skog på naturbruksgymnasierna är nöjda och kan närmast garanteras jobb efter utbildningen. Ändå minskar antalet sökande.

Text & foto: Mats Hannerz

Jobb på direkten

Skogsbranschen skriker efter färskmaskinförare

Oscar Ljungberg får godkänt på fällskåret. Säkra hörnet sitter där det ska, och nu kommer trädet att falla åt rätt håll. Instruktionerna får han via radio in i hjälmens hörlurar från läraren Jalle Carlsson.

Vi Skogsägare besöker Helgesbo när årskurs ett genomför en av sina första motorsågsövningar. Det är mycket som ska läras in och säkerheten är naturligtvis i fokus.

PÅ ÖVNINGSSTATIONEN för fällning kan tidningens utsände konstatera att instruktionerna har förändrats sedan han lärde sig motorsågen för 30 år sedan.

– Nu sparar vi alltid ”det säkra hörnet” i fällskåret, säger Jalle.

– Då står trädet stadigt även om brytmånen inte blir perfekt. Det går att avbryta och göra om fällningen högre upp efter stammen.

Det är en entusiastisk skara elever Jalle har med sig den soliga höstdagen vid en av landets naturbruksgymnasier för skogsbruk. Under fikarasten passar vi på att fråga om elevernas förväntningar för framtiden. Och de är höga!

Ingen i gruppen tvekar om att de kommer att jobba med skogsbruk efter utbildningen. Alla har också egen erfarenhet av skogsarbete och maskiner. Och ingen har några invändningar mot lön och ensamarbete.

– Våra elever vet vad de vill, konstaterar Jalle.

VAD ÄR DET DÅ som lockar med skogen? Oscar Ljungberg från Emmaboda får frågan när han stängt av motorsågen efter fällövningen.

– Jag tror på skogen. Jag kommer garanterat att jobba med skogsarbete om några

Fortsättning nästa uppslag

■ Helgesbo

Helgesbogymnasiet, några mil från Kalmar, tog emot sina första elever 1961, och har haft flera olika huvudmän. I dag är Hushållningssällskapet ansvariga efter köpet av skolan och dess egendomar (drygt 500 hektar).

Skolan har tre huvudsakliga inriktningar: skog/maskin, skog/jakt och djur med hundprofil. På Helgesbo blir eleverna utbildade skotarförare, och man samarbetar också med naturbruksskolan i Stora Segerstad för skördarutbildning.

Victor Åberg-Davidsson kvistar.

Här kan du läsa skogsinriktningen

1. Berga
2. Blekinge
3. Burträsk
4. Helgesbo
5. Jälla
6. Kalix
7. Kvinnersta
8. Ljusdal
9. Osby
10. Plönninge
11. Ryssby
12. Skedome
13. Sparresäter
14. Stora Segerstad
15. Svenljunga
16. Södra Viken
17. Vreta-Västerby
18. Åsbygden
19. Älvdalen
20. Ökna
21. Ösby

▼ Fikapaus i motorsägsövningen.

Framtidsbransch Sug efter maskinförare

■ En analys visar att skogsbruket behöver 400–550 maskinförare om året för att täcka upp för pensionsavgångar och andra avhopp.

Det innebär problem med att få fram förare.

I dag går ungefär 300 elever om året igenom den skogliga inriktningen på naturbruksprogrammen. Många, men långt ifrån alla, fortsätter som maskinförare.

– Skogen är definitivt en framtidsbransch, säger Björn Jonasson på Skogs- och Lantarbetsgivareförbundet (SLA).

Han arbetar med kampanjer för att komma till rätta med branschens rekryteringsproblem.

Det har varit problem med att skaffa nödvändiga praktikplatser till eleverna. I år erbjuds därför företagen, genom SLA, en ersättning på 5 000 kronor per vecka för tio veckor maskinpraktik, och 1 000 kronor för två veckor manuellt skogsarbete.

– Målet är att öka antalet elever till 500 om året, säger Björn Jonasson. Det är också viktigt att intresset är stort så att skolorna kan göra ett urval.

I en studie som SYN (Skogsbrukets Yrkesnämnd) har genomfört konstateras att andelen kvinnor är låg på utbildningarna (2–6 procent) och att skogseleverna helst vill bo på landet.

– Det är ju på landsbygden vi behöver arbetskraften, så det är ganska naturligt att vi fokuserar vår rekrytering på dem som bor där, säger Björn Jonasson.

– Det är bättre att vattna där det växer! Men vi har självklart som mål att öka mångfalden, andelen kvinnor och elever från större städer också.

Fortsättning:

Jobb på direkten

år. Därefter kanske det blir någon högskoleutbildning.

Hampus Konradsson från Målilla ser fram mot att bli färdigutbildad maskinförare. Hans bakgrund är ganska typisk. Pappa gick utbildningen på Helgesbo och han har själv kört skogsmaskin tillsammans med en kusin. Om tio år är han övertygad om att han fortfarande kör maskin.

– Arbetsmarknaden är jättebra, säger han.

– Jag har faktiskt redan börjat ströjobba som maskinförare.

Jimmy Danielsson från Virserum är inne på samma linje.

– Jag kommer att köra maskin!

JALLE BEKRÄFTAR elevernas förväntningar på arbetsmarknaden.

I dag är det ett skriande behov av arbetskraft i skogsbruket. Entreprenörerna sliter i eleverna, och det händer att några hoppar av och börjar jobba innan studenten.

– Våra elever är klara för att börja jobba direkt efter utbildningen, säger han.

– En färsk student kör i och för sig bara på 60–65 procent av kapaciteten hos erfarna maskinförare, men efter ett halvår bakom spakarna brukar de vara uppe i full produktion.

Men ansökningarna till naturbruksgym-

Från vänster: Patrik Jonsson, Joel Klingstedt, läraren Sven-Allan Törnqvist och Johannes Karebrant mäter virkestravar.

nasiets skogsinriktning har minskat och kommer att fortsätta att minska.

– Det finns flera förklaringar, säger Mikael Rissvik.

HAN ÄR UTBILDNINGSANSVARIG på Hushållningssällskapet som äger Helgesbogymnasiet och tre andra naturbruksgymnasier.

– Den nya gymnasiereformen där man gjorde en uppdelning i yrkesprogram och högskoleförberedande program gjorde att vi tappade ungefär 10 procent sökande till naturbruksgymnasierna.

– Tyvärr har inte informationen gått fram att det går att välja till kurser så att utbildningen ger högskolebehörighet.

En viktig förklaring är också minskade elevkullar.

Dagens gymnasister är födda i mitten av 1990-talet när barnafödandet var lågt i Sverige. Varje år minskar kullarna med 6–7 procent, men efter 2014 kommer det att vända uppåt igen.

Tips för surfaren

www.dra.se, www.naturbruk.se

SKOG Grepp och bärighet från världens ledande tillverkare av slirskydd.

SKOGRIP 130 SUPERSTUD 130TS PIGGELIN FLEK MEGASTUD 160TS

TERRA ROCKY GROUZER TXL

GUNNEBO Industrier

GUNNEBO INDUSTRIER AB | tel. 0490-890 00
www.gunneboindustries.com | sales@gunneboindustries.com

Svensk odling
Svenska plantor

Ramlösa Plantskola

042-150900 www.ramlosaplant.se